

Toliko o notranji preosnovi učiteljske šole. Sledi naj še nekaj misli o zunanji preosnovi, kolikor je v zvezi z notranjo. Kot središče postavljamo torej učiteljsko šolo s petimi letniki. Vanjo naj imajo vstop učenci (ke) po končani meščanski šoli in po mali maturi iz srednje šole. Učitelji in profesorji teh šol naj bi že prej mogli svetovati, kdo ima res dar za učitelja in bi se na take svete morali ozirati pri sprejemanju. Možnost vstopa imajo predvsem oni, ki žele postati učitelji, na tudi oni, ki bi hoteli dobiti več psihološke pedagoške in duhovne izobrazbe, čeprav bi pozneje ne postali učitelji. Učni program učiteljske šole naj bo urejen tako, da bi bil mogoč prestop nazaj na srednjo šolo, če bi učenec ali profesorji uvideli, da kdo res ni za učitelja, in da bi bil mogoč prestop iz gimnazije na učiteljsko šolo tistim učencem, ki bodo začutili v sebi učiteljski poklic. Pri tem se je treba ozirati na pedagoške, moralne in intelektualne prirojene sposobnosti. Po četrtem letniku naj bi se končala strokovna izobrazba v predmetih, razen pedagoških, in učenci naj bi polagali maturo kot na gimnaziji. S tem bi končali srednjo šolo in bi jim bila dana možnost, da po dopolnilnem izpitu iz latinščine stopijo na univerzo ali pa da gredo takoj v kak praktičen poklic. V peti letnik bi prišli in v njem bi smeli ostati samo tisti, ki jih profesorji zbor spozna sposobne za učitelje in ta letnik bi bil samo za posebno izoblikovanje učitelja. Tako bi bilo rešeno vprašanje izbiranja učiteljskega poklica šele v zrelejših letih učenčevega razvoja. Razen pedagoških predmetov, učnih poskusov in psihologije ter sociologije bi ne bilo drugih predmetov. Učenci naj bi mnogo nastopali, poleg celodnevni nastopov naj bi vodili tudi samostojno in z vso odgovornostjo razred v kakih okoliših ali mestni šoli vsaj za teden dni. Nadzorstvo bi vodil profesor metodike in upravitelj tiste šole. Po petem letniku bi bil diplomski izpit za učitelja iz pedagoških in psiholoških predmetov.

S tem je normalno šolanje osnovnošolskega učitelja zaključeno. Diplomirani učiteljski študenti pa bi seveda po želji in potrebi ali takoj po diplomu ali pa šele po nekaj letih nadaljevali študij še na univerzi. Vidik izbira ne bi bilo izpričevalo ali ocena, temveč prav individualno priporočilo profesorjskega zbora oz. nadzornika in upravitelja. Odločam se za nadaljevanje študija na univerzi in sicer bi po položnem izpitu iz latinščine lahko študiral učiteljski vse stroke filozofske fakultete. Univerzi dajem prednost prav zato, ker sem prepričan, da svobodni študij najbolj vzbuja pravo osebnostno zanimanje za predmet in da je akademsko svobodno izbiranje predmetov in podrobnosti snovi najboljše podlaga za poklicno delo. Zato naj bi se tudi študij tistih, ki bi hoteli postati meščanskošolski učitelji, učitelji vadnic in poskusnih razredov, sreski šolski nadzorniki, učitelji na strokovnih šolah itd., vršil na univerzi ali v neposredni zvezi z njo. Bodoči meščanskošolski učitelji naj bi študirali svoje predmetne skupine dve leti in naj bi naredili poseben izpit pred univerzitetno komisijo. Za učitelje pa, ki žele ali potrebujejo poglobitve pedagoškega študija ter za nadzornike naj bi se osnoval pedagoški inštitut ali pedagoška fakulteta. Današnja univerza res ne zmora vsega tega, ker ima večinoma samo enega predavatelja za teoretično in praktično pedagoško. Pedagoški inštitut pa naj bi imel posebno stolicu za teoretično, zdravstveno, psihološko pedagoško, za proučevanje otroka ali za pedagogijo, za eksperimentalno pedagoško, za mladinsko psihologijo, za kulturno pedagoško, za pedagoško psihopatologijo, za metodiko, didaktiko, za organiziranje šolstva itd. Danes je očitek na univerzo, da ne zmora višjega oblikovanja za vse učitelje lahek, ker je res usmerjena na izoblikovanje srednješolskega profesorja. Če pa bi se univerza v predlaganem smislu izpopolnila, bi ona najlaže prevzela celotno pedagoško vodstvo našega naroda in bi postala res kulturno središče za vse sloje naroda, v kar je tudi poklicana.

Dr. Stanko Gogala.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

* VERORDNUNGSBLATT DES MINISTRIUMS FÜR VOLKSBIILDUNG (1935, 21) prinaša o učni obveznosti učiteljstva na osnovnih in pomožnih šolah v Nemčiji tole: Definitivni učitelji imajo učno obveznost 30 ur, če pa so prekoračili do 31. marca 45 let, samo 28 ur. (Za definitivno učiteljsko plačo 27 in 25 ur. Pomožni učitelji in učiteljice imajo samo 24 ur. Celokupna zaposlenost učiteljstva v notranosti okrožij ne sme prekoračiti tega števila. Učitelji in učiteljice v poizkusni službi (Probeflehrer) morajo imeti 20 ur. Kjer primanjkuje učiteljice ročnih del morejo biti obrabane k temu pouku sposobne učiteljice s polovico obveznosti v tem šolskem letu.

Pravilen razvoj šolstva je mogoč le z njegovo ločitvijo od politične uprave

* ERZIEHUNGSRUNDSCHAU (1935, 249) prinaša o odpravi koedukacije na srednjih šolah v Nemčiji naslednje: Pruski prosvetni minister je ukinil dne 12. februarja 1935 uredbi od 24. aprila 1933, ki je dovoljevala dijakinjam poset deških srednjih šol. Djakinje, ki obiskujejo deške srednje šole, bodo morale te šole zapustiti povsod tam, kjer so v kraju meščanske ali kake druge višje dekleške šole, na katerih se more ženska mladina zadostno vzgajati o poštenosti in odgovornosti. Djakinjam je poset deških srednjih šol dovoljen samo z izrecnim dovoljenjem prosvetnega ministra.

Stanovsko gospodarstvo je najtrdnější temelj stanovske organizacije

* SCHWEIZER. ERZIEHUNGSRUNDSCHAU (1935, 274) prinaša o konfesionalni šoli v Švici: Shod delegatov švicarskih učiteljskih organizacij in društev se je izrekel enoglasno proti težnjam konfesionalnih šol in bo zagovarjal versko nevtralnost švicarskih šol v smislu ustave.

Izrazit čut za stanovsko čast vodi vsakega učitelja in učiteljico v stanovsko organizacijo.

* BULETIN OFICIAL (1933-34) poroča o španskih osnovnih šolah: Večina predpisov o organizaciji osnovnih šol v Španiji datira od leta 1857. Nova ustava od leta 1931. je proglasila, da se ima pouk vršiti obvezno in brezplačno. V otroške vrte se sprejemajo otroci od 4 do 6 let, v osnovno šolo pa otroci od 7 do 14 let. Učni predmeti v osnovnih šolah so: španski jezik (čitanje, pisanje in slovnič), računanje, zemljepis in zgodovina, državljanski nauk, prirodopis, higiena, telovadba, risanje, petje, stoperpijske in za deklice gospodinjstvo. Od 1. 1931. so za ureditev učnih ur določeni krajevni sveti (consejo local) prav tako pa podrobne učne načrte. V osnovni šoli na deželi je izvedena koedukacija, v mestih pa so deljeni deški in dekleški razredi. Poučuje se 3 ure dnevno in 2 uri popoldne 5 dni v tednu. Četrtek in nedelja sta prosti. Glavne počitnice trajajo 45 dni (od 18. junija do 31. julija), ki pa se v posameznih krajih lahko podaljšajo. — V šolskem letu 1932-33 je bilo v osnovnih šolah okrog 2.300.000 otrok.

* TIMES EDUC. SUPPLEMENT (1934, 377) poroča o vprašanju koedukacije: J. H. Badley, upravitelj angleške srednje šole v Bedales-u, na kateri je koedukacija dečkov in deklic v internatu upeljana polnih 35 let, pravi v uvodniku pedagoške priloge Timesa svoje izkušnje o koedukaciji, ki so vsekakor zanimive. Piše, da je koedukacija bila v Angliji

in Škotski v dobi reformacije povsem običajna. Angleži, ki so se v onih davnih dobah preselili v Ameriko, (t. zv. Pilgrim Fathers), so prinesli tja šolsko koedukacijo, ki se je ohranila do današnjega dne. O uspehu koedukacije v sedanjih angleških šolah priča ugoden razvoj omenjenega zavoda in poleg še 12 podobnih zavodov v Angliji, ki imajo izvedeno koedukacijo od otroškega vrtca do univerze in vedno več roditeljev pošilja svoje otroke v te šole. Upravitelj Badley sodi, da morejo biti očitki nasprotnikov koedukacije resnični in utemeljeni tam, kjer je n. pr. deškemu razredu pridelenih nekoliko deklic, ali obratno, kjer je dekleškemu razredu pridelenih nekoliko dečkov. Toda na koedukacijski šoli, kjer je število dečkov enako s številom deklic in kjer je profesorski ali učiteljski zbor sestavljen na pol iz moških napol iz ženskih moči, zgube očitki vsako utemeljenost, nasprotno, pokažejo se znatni uspehi. Različnost iger za dečke in deklice, ročno delo itd. daje učiteljem in roditeljem dovolj dokazov za pravilno razumevanje in nastojenost posameznikov ter tudi usmerjenost in nagnjenost do gotovih pred-

Zaradi znižanja Vaših plač

si preskrbite vse manufakturno blago za Vas in Vašo družino le v specialni trgovini

A. ŽLENDER

LJUBLJANA — MESTNI TRG 22

ker boste kupili najugodnejše zaradi skrajno nizkih cen.

metov. Z dobrimi in preizkušenimi izdelki daje vodja navodila po katerih je možna pravilna vzgoja v skupnem razredu. S še drugimi tehtnimi dokazi potrjuje avtor, da je koedukacija možna tudi v pubertetni dobi. In da so njegovi izsledki važni in upoštevanja vredni govori tudi dejstvo, da se njegovi izsledki nanašajo na eno celo generacijo.

Splošne vesti

— Naša vloga pred senatom. »Slovenec« od 13. nov., štev. 261, prinaša pod naslovom »Senat je izvolil svoje odbore«, da je bila predčrtana v senatu poleg drugih tudi vloga učiteljev iz Ljubljane. (Vloga JUU sekcije za Dravsko banovino iz Ljubljane. — Opomba uredništva.)

KAJ SE PIŠE O UREDBAH.

Pod naslovom »Kmet in uradnik« prinaša »Domoljub« št. 45 od 6. nov. 1935. naslednji pomembni članek:

Kaj pravi uradnik

Mnogo se je že pisalo o zadnjem znižanju uradniških plač, ki je prineslo precej razburjenja v uradniške vrste, posebno med hudopridetimi uradniškimi družinami. V kmetskih vrstah pa je nastalo neko zadovoljstvo, češ, sedaj so enkrat tudi uradniki prizadeti, ne samo davkoplačevalci. Zato sem smatral za potrebno, da se kmetskemu sloju znižanje uradniških plač stavi v pravo luč in trdno sem prepričan, da me bo razumel in se strinjal z mojimi izvajanjmi.

Sem sin revnih kmetskih staršev, poznam torej vse težnje in težave kmetskega stanu, a kot uradnik tudi vse skrbi, ki tarejo posebno nižjega uradnika.

Ni moj namen, kritikovati naredbo vlade, ki je v najtežjih časih prevzela krmilo države, ki hoče rešiti, kar se še da rešiti. Gotovo se je s težkim srcem odločila za ta korak, ker na zvišanje davkov v današnjih časih nikakor ni bilo mogoče misliti, ko je kmet že itak na robu prepada. Ni se pa zavedla, da je to znižanje krivično. Višjim uradnikom se je mnogo manj odtegnilo kakor nižjim, najbolj pa so prizadeti poročeni s številno dečo. Ako pomislimo da v drugih državah podpirajo družine, nas je nova uredba po pravici zabolela, ker smo bili mnenja, da na merodajnih mestih nimajo smisla za družino. Ako bi ostalo pri tem, bi se le pospešil padec rojstev in s tem tudi številčno propadanje

Učiteljeva osebnost naj se zrcali predvsem v pravilnem razumevanju borbe za pravice lastnega stanu

Preziramo in obsojamo one, ki si ustvarjajo bogastvo z izkoriščanjem siromakov; obtožujemo trgovce s kanoni, katerih bogastvo je iztisnjeno iz ljudske krvi; obtožujemo borzne spekulante, igralce in vse parazite, ki ne opravljajo nikakega koristnega posla, marveč žive vztrajno od tujega znoja; pljuemo na človeka s trdim srcem, ki živi v svojem dvoru in pozablja na bedne; in končno, preziramo borznike, ki denar obžalujejo, ki ga požrešno iščejo, ki ga gomilijo brez sramu in studa in ki se s svojim luksuznim življenjem, prostakim in brez okusa, vsak dan rogajo milijonom bednih ljudi.

Ko govorimo o tem, mislimo na veliki napredek znanosti in tehnike, ki mora pohiteti s prihodom onega sveta in časa v katerem ne bo več bede za nobenega, v katerem bo človeštvo definitivno osvobodeno skrbi za vsakdanji kruh.

»Kaj?« ironizirajo duhoviti ljudje, »luk-suz za vse?«

Recimo točneje: ono, kar je potrebno, koristno in dobro je treba dati vsem. To nič več ne more biti luksuz.

Imeti v svojem stanovanju: vodo, luč, elektriko, to je nekoč bil luksuz. Danes to ni več luksuz in nihče od nas, ko odvijemo vodno pipo ali pritisne na električni gumb, si ne domišlja, da je Krez. Vidite, kar je danes voda, ogenj, luč, zahtevamo mi, da naj bodo vse to jutri koristni predmeti, ki jih je ustvarila moderna tehnika v izobilju; prav tako je s stanovanjem, obleko in prometnimi sredstvi. Ono, kar je bilo ugodnost nekaterih in kar je izzvalo zavist drugih, je treba da postane

splošno dobro in da preneha biti predmet zavisti.

Zakaj? Najprej, da se ukine beda, ki se z ničemer ne more pravdati; potem, da vseveča enotnost omogoči bratstvo in končno, da bo človek, osvobodjen skrbi za vsakdanji kruh, mogel posvetiti ves svoj prosti čas intelektualnemu in umetniškemu delu.

Ljudje, osvobodjeni bede in zavisti, lakomnosti in mrznje, vedno žejni znanja, ki ga črpajo iz neusahljivih vrelcev resnice in lepote, to je naš ideal!

A kaj je ideal sedanjosti? Slabi šefi! Slepi od prehitrega napredka znanosti, nesposobni, da bi svojo staro finančno politiko zamenjali ali jo vsaj prilagodili novim produktivnim silam, ki stalno rasejo; govorijo nam povsem hladno, da je treba uničiti stroje, zapreti fabrike, prestat z novo proizvodnjo in vzgajati maso, da naj se resignirano pobota z bedo.

Če protestiramo proti temu ne delamo to v imenu kake politike, marveč samo v imenu laične, ljudske morale. Renesansa je s to moralo zmagoslavno razglašala temo srednjega veka; ljudje 18. stoletja so s to moralo zgradili sedanjega človeka. Od naše morale je odvisno ali bo ta morala še živela naprej, ali bo umrla; če bo živela, bomo s tem zgradili bodočnost v korist naših naslednikov; če bo umrla, mi smo živeli brez cilja. Prev. S.

Albert Bayet.

Velika epitimija in ljudska morala

Da bi se pomoglo Franciji in da bi se preživeli dnevi dekret-zakona, se povsod zelo mnogo govori, da so nastopili dnevi »velike epitimije«.

Pravijo nam, da se je človeštvo radi nepremišljenosti vrglo v luksuz in se predalo uživanju; to, da je bil greh, ki se bo moral maščevati: zato je treba znižati mezdo delavcu, penzijo staremu borceu, plačo uradniku in celo žitu.

Tako je bila deflacija postavljena na stopnjo moralne doktrine; Bergson je Bog in Kayo njegov prorok; brezposelnost in beda dobivata moč in pomen mistike.

Ono, kar moram predvsem pripomniti apostolom novega evangelija je to, da ta novi evangelij (štednja) oznanja samo za druge, a ne za sebe.

Izvemimo Bergsona, ta živi asketsko. Toda kdo so oni, ki nam tako ognjevitvo priporočajo »strogo epitimijo?« To so direktorji trustov, bank, kralji spekulacij in igralnice, ki izkoriščajo splošno bedo, da se sami obogate.

Toda, ali so oni samo za trenutek razmišljali o tem, da je tudi njim treba osvojiti teorijo o skromnem življenju in siromaštvu kot sredstvu za očiščenje grešne duše? Ali so oni odstopili svoje vile vojnini invalidom, ali so oni vložili svoje tantijeme v fondе za brez-

poselne? Tega se niso spomnili! Zahtevali so zmanjšanje plače cestarjem in znižanje cen žitu ali niti govora ni o 10% na honorarje, ki jih prejemajo kot člani raznih komisij. Izključili so celo možnost, da bi se en sluga v pokoju zaposlil s 100 franki mesečne plače; toda smatralo pa za popolnoma moralno, da je en človek član dvajsetih raznih komisij.

Z eno besedo, pravijo nam: »Blagor ubogim!« Toda sebi govorijo: »Pod pogojem, da mi ostanemo bogati!«

Kako ogromna velikodušnost!

Toda pojdemo dalje. Predpostavljamo, da so pristaši »Velike epitimije« iskreni in da popolnoma razumevajo doktrino, ki jo oznanjajo. Kakšna je korist te doktrine, in zakaj hočejo, da naj se človeštvo obsodi na bedno življenje?

Tak zaključek je logičen za one, ki mislijo, da je človek obtežen z izvirnim grehom, da mora biti človekova življenjska pot eno samo dolgo trpljenje da mora biti zemlja, če hoče postati pot za nebesa, dolina solz in obupa.

Jaz razumem one, ki tako mislijo, ko pravijo: »Vedno bodo sirote«, ker oni ne vidijo v bedi sramu, ki bi ga bilo treba uničiti, marveč priravajo za nebesa. Po njihovem siromaštvu očiščuje dušo in oni iskreno molijo, ko pravijo: »Blagor ubogim, ker njih je nebeško kraljestvo!«

Toda naša ljudska morala, naša laična morala narekuje ljudem nek drug ideal.

Dobro vemo, da je kmet danes v zelo slabem položaju. A kdo je temu kriv? Goto-vo ne uradnik. Kdo je kriv, da denar ne kroži po državi? Zopet ne uradnik. Iskati je treba pravih krivcev, a te zopet ne najdete med nižjimi uradniki, temveč med visokimi gla-vami.

Stremljenje vlade, da se izboljša finančno stanje, dobro razumemo, in smo pripravljeni doprinesti tudi žrtve, samo ublaži naj se do-sedanja uredba. Trdno upamo, da bo vlada storila vse, kar je v njeni moči, da se odteg-ljaji regulirajo. S kmetiskim ljudstvom pa že-limo složno sodelovati in prepad, ki je do sedaj zija med nami, naj izgine, in ramo ob rami delajmo za dobrobit naše mlade države.

Nižji uradnik.

GOZDNA ŠOLA V ZAGREBU.

Gozdne šole so namenjene osnovnošol-skim otrokom. V njih se vrši pouk med letom zunaj, na prostem in v svežem zraku. Samo v primeru dežja in slabega vremena se vrši pouk v sobi, oziroma pod odprto streho. Na zraku, vetru, soncu se otroci utrjujejo in utrjeni ne podležejo tako zlahka raznim boleznim. To velja zlasti za mestne otroke, ki nimajo pri-ložnosti, da bi se kretali na čistem in svežem zraku kot vaški otroci. Zato so gozdne šole prava dobrota za velika mesta ter se zadnji čas vedno bolj odvijajo v inozemstvu.

Kakor velika mesta raznih kulturnih dr-žav, tako ima tudi mesto Zagreb svojo gozdno šolo v Tuškanici. Ustanovljena je bila leta 1928, s pomočjo mestne občine higijenskega zavoda, roditeljskega sveta in šolske polikli-nike. Šola je bila dovoljena z odlokom mini-stra prosvete O. N. 74.796 od 27. sept. 1928. in ima pravico javnosti.

Otroci imajo v tej šoli lahke stole, ki so spojeni s klopi. Dajo se hitro zložiti in otroci jih vzamejo na hrbet ter gredo iskati pripravno mesto, na travniku ali v gozdu. Ko ga najdejo, razvrtijo klopi, posedejo in šola se prične. Tabla, ki je istotako lahka, se pa pričvrsti na kakšno drevo ali steber. Če je vroče, sedijo otroci v kopalni obleki.

Učna snov se podaja otrokom čim nazor-neje. Živali spoznavajo v prirodi, jih negu-jejo, hranijo, tehtajo njihovo težo, merijo jim višino itd. Tako se deco navaja na delo, a to se uporablja tudi v začetnem pisanju in čitanju. Otroci izrezujejo črke, jih zlagajo v besede in izreke ter jih nalepljajo na papir.

Delo je v splošnem priljubljeno sredstvo, ker izhaja iz otrokovega instinkta za giba-njem. Zato obdelujejo z veseljem svoj vrt, kopljejo, sejajo, sadijo po volji na svoji gre-dici, merijo izrasle bilke, opisujejo jih in obirajo jeseni za užitkom sad, ki jim služi po-zimi kot sredstvo za pouk.

Delo se uporablja tudi pri zemljepisnem pouku. Otroci si sami izdelujejo iz peska relief na zemlji onega kraja, o katerem se učijo. Tako si plastično predočen kraj jasneje zapomnijo, negoli slike iz zemljevida.

Šola v prirodi nudi otrokom mnogo vese-lja, ugoden način življenja, a deluje povoljno tudi na njihov fizični razvitek.

Iz hrv. F. Eržen.

— **V razmišljanje.** Pod tem naslovom izišli članek v 13. številki. »Učit. tov.« od 24. okt. 1935 je napisan izven sekcijejske uprave in iz-ven uredništva in ga ni smatrati kot mišljenje sekcije. Uredništvo »Učiteljskega tovariša«.

— **Opozorjamo tovariše in tovarišice** da bo v nedeljo, 17. t. m. ob 4. uri popoldne pre-našala ljubljanska radio postaja iz Laškega spevoigro »Tremerski dukate, ki jo upri-zori tamošnje Sokolsko društvo. Spevoigra je delo našega tovariša Gobec Radovana, učitelja v Laškem, ki igra tudi vodji in dirigira. Sodeluje 17 članski orkester in nad 55 pev-cev in pevka pevskega društva »Hume« v Laškem.

— **Krožek upokojenega učiteljstva v Ma-riboru** je imel — kakor vsak mesec — tudi prvi četrtlet v novembru svoj redni mesečni sestanek, ki je bil prav povoljno obiskan. Tov. Ogorelec je spregovoril tople besede pred kratkem umrli, tov. Kranjčiču in Pe-stevšku, v spomin. Potem je omenil vse te-koče zadeve, ki tangirajo tudi upokojence. K društvu drž. upokojencev, v katerem deluje ravno učiteljstvo v prav odlični meri je v zadnjem času pristopilo nad 100 uč. upoko-jencev. Zaradi nastalih razmer na odstopilo 30 članov. Videti je, da stiska in potreba še bolj strnjuje njihove vrste. Zdej šteje društvo 1279 članov. Posmrtnina znaša 400 Din. V kratkem pa je pričakovati da se dvigne nad 500 Din. Društvo namerava za Božič, ka-kor vsako leto, tako tudi letos razdeliti med najrevnejše svoje članstvo 4000 Din. — Ti redni mesečni sestanki naših stanovskih ve-teranov so prav zanimivi in tudi prijetni. Pri njih ni prav nič dolgočasje in turobnosti, ka-kor bi morda kdo mislil. — Na zadnjem se-stanku se je splošno odobravala namera, da je vprašanje petja nagrobnic pri pogrebu umrlih tovarišev in tovarišic tako rekoč re-šeno. Doslej namreč v tem oziru nismo mogli priti na zeleno vejo in nam pogrebi naših lastnih tovarišev in tovarišic navadno niso bili v čast.

V kratkem izide epohalna knjiga ABESINIJA nerešeni problem Afrike

Cena broš. knjigi Din 30.—, vez. Din 40.—
Naročila sprejema založba »Dom«, Ljubljana

Osebnne zadeve

— **Napredovali so učitelji(ce) v V. sku-pino:** Mušič Anton iz Hoč, Mahkota Anton iz Ljubljane; v VI. skupino: Dolenc Matilda iz Planine pri Rakeku, Hočevar Ciril iz Mari-bora, Kontler Julij iz Koprivnika pri Kočev-ju, Beljan Josipina od Sv. Petra; v VII. sku-pino: Jančigaj Stanislav iz Sevnice, Verčkov-nik Josip iz St. Ilja pod Turjakom, Osterc Jožica iz Kapele, Carli Alojzij iz Talčjega vrha, Jovan Leopold iz Zameška, Virant Stanka iz Dol. Lendave, Vobovnik Elizabeta iz Mute, Andrejka Katarina iz Rove. Vsi z ukazi meseca junija in julija t. l.

Učiteljski pravnik

— **Š. Vprašanje:** G. — K. — A. v št. V. 1. Mož je drž. uslužbenec — dnevničar, žena učiteljica in živita vsled službe ločeno. Ali pripada ženi v tem primeru rodbinska doklada za otroka? Otroka vzdržuje žena.

2. In če pripada doklada ženi, ali jo lahko iztirja oziroma se ji izplača za 1 leto nazaj?

Odgovor: Ženi drž. uslužbenki pripada rodbinska draginjska doklada za otroka po 2. odstavku člena 7. uredbe o drag. dokladah le tedaj, če je njen mož siromašnega stanja in nesposoben za pridobivanje. Ako bi bil Vaš soprog državni uslužbenec, bi pripadala njemu doklada za otroka in bi se izplačevala doklada Vam, ker živi otrok pri Vas. Ker je pa Vaš soprog dnevničar, nima niti on niti Vi pravice do doklade za otroka.

— **Š. Za rodbinsko doklado za otroka** mo-ra podati uslužbenec pristojnemu naredbo-davcu prijavo v obliki navadne vloge in v tej izrecno izjaviti na točke iz čl. 15. uredbe o drag. dokladah z dne 19. IX. 1935. (Službeni list, kod 78., št. 532., z dne 28. IX. 1935.), ka-kor je razvidno iz spodnjega obrazca take vloge. Vlogi priložiti samo krstni list; za točnost izjav na ostala vprašanja je odgovo-ren po čl. 17. uredbe uslužbenec sam in ni dolžan priložiti nobenih dokazov. Prijavo — vlogo za prejemanje doklade mora vložiti v 90 dneh, drugače mu pripada doklada od 1. dne prihodnjega meseca po mesecu, v ka-terem je vložil prijavo.

Vloza za nakazilo rodbinske doklade naj se glasi po določili uredbe tako-le:

N. N., učitelj v; naka-zilo rodb. doklade za novorojen- ca I. in vpis v Uslužb. list.

Kralj. banski upravi,
prosvetni oddelek

v Ljubljani.

Na podlagi priloženega krstnega lista in spodnjih izjav prosim za nakazilo rodbinske doklade za dne 1935. rojenega sina I. po uredbi o draginjskih dokladah.

Izjava:

- žena ni državna, samoupravna niti pri-vatna uslužbenka, odnosno upokojenka;
- otrok ni zaposlen ne v javni ne v pri-vatni službi;
- otrok ni spravljen ne v civilnem ne v vojaškem, dobrodelnem ali vzgojnem zavodu;
- otrok ne prejema ne od domače ne od tuje ustanove ne podpore ne štipendije ne druge pomoči;
- otrok nima ne premožne ne nepremožne lastne imovine;
- otrok ne prejema ne rodbinske pokoj-nine ne invalidske podpore.

Priloga: Krstni rojstni list.

V

N. N.,
učitelj narodne šole.

Naša gospodarska organizacija

UČITELJSKE GOSPODARSKE USTANOVE.

Slovensko učiteljstvo ima oporo v slede-čih svojih gospodarskih, kreditnih in social-nih ustanovah:

I. Gospodarska zadruga:

Učiteljska tiskarna v Ljubljani, (ima pod-oddelke: Knjižno in Ljubljani in Mariboru, ter knjigovoznico).

II. Kreditne zadruge:

- Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta v Ljubljani.
- Učiteljska gospodarska in kreditna za-druha v Celju.

III. Socialne zadruge:

- Učiteljska samopomoč v Ljubljani.
- Samopomoč za otroke učiteljev in učiteljic v Ljubljani.

IV. Domovi:

- Učiteljski dom v Ljubljani.
- Učiteljski dom v Mariboru.
- Učiteljski zdraviliški dom v Rogaški Slatini.
- Obmorski učiteljski dom v Omišlju.
- »Dom učiteljic« v Ljubljani.

Vsega je torej 10 ustanov, na katere mo-ramo biti ponosni in pristopati kot zadrugi-niki. Vsak tovariš(ica) naj bo član vsaj polo-vice učiteljskih gospodarskih in socialnih usta-nov.

— **Članom Učit. samopomoči.** Pri zadnji razpošiljavi položnic smo Vam poslali važno obvestilo, da ga prečitajte, shranite in se po njem ravnate. Nekaj članov pa ni upoštevalo navodil v obvestilu. Nakazujejo nam čisto druge zneske, za poštnino pripišejo 1 Din, čeprav stane vsako nakazilo (tiskovine, znamka, vknjižba v poštni hranilnici) 2.50 Din, zaračunali pa smo le 2 Din. Zadruga uprava

prosi vljudno vse člane, da se ravnajo točno po navodilu v obvestilu. Če se napravi pri nas napaka, jo dobimo in tudi takoj po pre-jemu nakazila popravimo; lahko pa zahtevate od nas pismenega pojasnila. Prosim: **Zneskov ne popravljajte!** — Prihodnje položnice Vam pošljemo zopet kot tiskovino; poštnina bo 1 Din. — Na novembrski seji US smo rešili vse prošnje za podpore iz podpornega sklada. Razdelili smo tudi vse denar, ki je v ta na-men pripravljen. Prihodnja razdelitev pod-por bo na januarski seji 1936. Upoštevajte to! — Ker imamo do zdaj v novembru že 3 nove smrtne primere, prosimo, da pohitite z na-kazili. Uprava potrebuje denarja!

UČITELJSKA GOSPODARSKA POSLO-VALNICA, r. z. z. o. z. V MARIBORU

je na svojem rednem občnem zboru ob pri-liki učiteljske skupščine v Ljubljani sprejela sledeče sklepe:

Ker so se uredile razmere v zadnjih letih med stanovsko organizacijo in Učiteljsko ti-skarno, je vse posle zadruge U. G. P. pre-vezela knjigarna Učiteljske tiskarne, Zadruga U. G. P. je delala na to in pripravila, da je Učiteljska knjigarna ustanovila svojo podruž-nico v Mariboru in ko je radi splošne gospo-darske krize redno plačevanje popolnoma iz-ostalo, je v letu 1934. pripravljala zadruga li-kvidacijo glasom sklepa občnega zbora v letu 1934. V to svrhu je revidiral zadrugo revizor Zveze slovenskih zadrug, kjer je bil navzoč tudi član nadzorstva Učiteljske tiskarne in Zveze slovenskih zadrug tov. Šumar. Ob tej priliki se je postavil predlog o izvršitvi likvi-dacije in o katerem predlogu se je tudi ob-ravnavalo in sklepalo na skupni seji uprave in nadzorstva.

Občni zbor je sprejel soglasno predlog uprave in nadzorstva o načinu izvršitve likvi-dacije zadruge, kar se predlaga likvidacijske-mu občnemu zboru v izvedbo.

Mladinska matica

— **mm Druga številka »Našega roda«** je v tisku in izide z bogato in pestro vsebino še pred 20. — Opozorjamo cenj. poverjenike, da pošljejo upravi čimprej naročila, da ne bo nepotrebnih zamud.

— **mm O prvi številki »Našega roda«** piše »Maribor Zeitung« od 7. t. m.: »Za prva šte-vilka novega letnika razveseli vsako otrokovo srce z izbrano, bogato vsebino, kakor tudi s številnimi lepimi slikami. Male zgodbe in pravljice se vrstijo druga za drugo poleg no-vie iz vsega sveta in kratkih poročil iz pri-rode in tehnike. Ta mesečnik je sijajno ure-jevan in je primeren za otroke do 14. leta.

— **mm Pri obnavljanju seznama naročni-kov na »Naš rod«** po šolah nismo navedli vseh šol, kar so ponekod razumeli kot, da na tistih šolah ni nobenega naročnika. To seveda ni res. Navajali smo število naročni-kov samo na tistih šolah, kjer se je v tem letu stanje v dobro ali slabo občutno izpre-menilo. Tako nismo omenjali šole n. pr. v Bogojini v Dolnji Lendavi, kjer so imeli kljub neugodnim gospodarskim prilikam sa-mo v 6. razredu do 25 naročnikov. Lani je imela navedena šola 29 naročnikov, letos pa 28. Podobno je tudi na mnogih drugih šolah.

— **mm Pri zadnji oceni o »Našem rodu«** je tiskarski škrat izpremenil »Mentor« v »Mladiko«. Navedena ocena je izšla tedaj v »Mentorju« in ne v »Mladiki«.

ZA MIKLAVŽA

Vam nudimo vse knjige svoje založbe razen letošnjih publikacij s 25% do 50% popustom. V zalogi so še naslednje knjige:

Člani zadruge bodo o načinu likvidacije podrobno obveščeni z okrožnicami, ki jih bo poslala uprava na vsa učiteljska društva.

Predsednik: Tajnik:
Anton Hren, s. r. Ivan Womer, s. r.

UČITELJSKA GOSPODARSKA POSLO-VALNICA, r. z. z. o. z. V MARIBORU

ima posebni likvidacijski občni zbor po čl. 34. zadrughih pravil v nedeljo, dne 29. XII. 1935 ob 10. uri v Učiteljskem domu v Mari-boru z dnevnim redom:

1. Zapisnik zadnjega občnega zbora.
 2. Likvidacija zadruge.
- Predsednik: Tajnik:
Anton Hren, s. r. Ivan Womer, s. r.

— **g Učiteljski dom v Ljubljani** se najis-krenejše zahvaljuje sreskemu učiteljskemu društvu v Laškem, ki je nakazalo domu en-kratno podporo v znesku 500 Din. — **Blagaj-nik.**

— **g Vabimo in pozivamo tovarišice** biv-še Stajerske in druge, da se v čim večjem številu udeležijo občnega zbora »Jugoslovenske ženske zveze«, sekcija za Dravsko banovino, ki se bo vršil dne 17. decembra 1935. v Celju, v Narodnem domu ob 10. uri.

Kot članica JZZ se udeleži naša zadruga »Dom učiteljic« tega občnega zbora. To dej-stvo smatramo za priporočljivo in celo ugod-no priliko, da se moremo istočasno sestati s tovarišicami krajev, s katerimi imamo zaradi oddaljenosti manjše stike. — Pogovoriti se hočemo o naših težnjah ter vabimo in prosi-mo tovarišice, da pridejo v čim večjem šte-vilu. **Načelstvo zadruge »Dom učiteljic«.**

— **g Mesto cvetja na grob** † Karlu Pestev-šku, svojemu bivšemu vzornemu učitelju in vzgojitelju je daroval tov. Kmetec Jože iz Prevorja Uč. domu v Mariboru znesek 50 Din. Priložnostni dar 30 Din sta darovala Tončka in Ludovik Šijanec. — **Prisrčna hvala!**

Kresnice I., broš. 3.50, vez. (pošlo).
Skulj: Sadjarčki, broš. 3.50, vez. (pošlo).
Pipan: Kako smo delali radio. Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Kresnice IV., broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Ribičič: Miškolin. Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Skulj: Vrtničarice. Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Bevk: Lukec in njegov škorec. Broš. 2.50 Din, vez. 5 Din.
Kresnice VI., broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kmetova: Lovci na mikrobe. Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Magajna: Brkonja Čeljustnik. Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kresnice VII., broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Bevk: Tovariša. Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kardelj: Potovanje skozi čas. Broš. 3.50 Din, vez. 6 Din.
Kresnice VIII., broš. 5 Din, vez. 8 Din.
Bevk: Pastirč. Broš. 5 Din, vez. 8 Din.
Bambič-Ribičič: Kralj Honolulu. Broš. 8 Din, vez. 10 Din.
Dr. Andrejka: Po lepi Sloveniji. Broš. 5 Din, vez. 8 Din.
Naš rod I. polplatno 21, platno 30 Din.
Naš rod IV. polplatno 21, platno 30 Din.
Naš rod V. polplatno 21, platno 30 Din.
Naš rod VI. polplatno 28, platno 38 Din.
Ribičič: Mihec in Jakec. Broš. 8 Din, vez. 10 Din.
Lovrenčič: Tiho življenje. Broš. 6 Din, vez. 9 Din.
Čermelj: Nikola Tesla. Broš. 20 Din, vez. 24 Din.
Ribičič: Miklavževa noč. Broš. 12 Din, vez. 16.50 Din.

Stanovska organizacija JUU

iz društev: Vabila

= **JUU SRESKO UČITELJSKO DRU-STVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLI-KO** bo zborovalo dne 23. novembra v nar. šoli v Črnomlju. Pričetek ob 13. uri dnevni red pa je: 1. Situacijsko poročilo tov. predsedni-ka. — 2. Poročilo tov. tajnika. — 3. Poročilo tov. blagajnika. — 4. Predavanje tov. Kug-lerja. — 5. Učit. Samopomoč. — 6. Uredba o znižanju prejemkov. — Resolucija. — 7. Slu-čajnosti.

Ker se bo vršilo naslednje zborovanje šele koncem januarja, ali v začetku februarja, zato prosi odbor, da se članstvo udeleži zbo-rovanja. Pole, ki ste jih prejeli na šole, do-stavite nemudoma tajniku! Kdor se obrača radi kakih informacij na društvo, ali preko društva na sekcijo, naj priloži vedno znamko za 1.50 Din, odnosno 3 Din. — Članarina! — Na svidenje v Črnomlju!

Poročila:

+ **JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR LEVI BREG** je imelo svoj letni občni zbor in zborovanje dne 12. 10. 1935 v prostori-h Narodnega doma v Mariboru. Od vpisa-nih 92 članov je bilo navzočih 64, t. j. 74%.

Tov. predsednik otvoril občni zbor spomi-njajoč se umrlega Viteškega kralja Aleksan-dra I. Zedinitelja, pozdravi članstvo ter no-vovstopivše tovariše-ice, pozivajoč, naj se tesno oklenejo svoje stanovske organizacije: V slozi je moč!

Sledijo poročila o društvenem delu. Po-ročali so tov. predsednik, tajnik, blagajnik in referenti. Delegata za banov. skupščino, tov. predsednik in tajnik poročata o poteku, že-

**Kdor učitelj,
ta član
učiteljske organizacije.**